

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj: **Vidékre postán** vagy helyben házhoz hordatva negyedévre 1 ft 30 kr., félévre 3 ft., egészévre 6 pgt
Helyben kiadóhivatalból elhordva negyedévre 1 ft 15 kr., félévre 2 ft 30 kr., egészévre 5 pft.

H A L Á L O S B A J.

Eredeti beszély.

1.

Az „Európa“ szállodában szünóra felé járja a táncz, s az étterem néhány asztala körül már oly élénkség van, miszerint az ember bátran beszélhet anélkül, hogy az általánossá válni kezdő kedves zsibajban a szomszéd asztalok is szavára ügyelnének. Egy kerek asztal körül mind fiatal uracsok ülnek, már a pezsgőnél vannak, vigan éltetve a bál királynéját — egyik Lenkét, másik Ilonát, harmadik Vilmát, mindenki saját eszményét. Az asztal egyik vendége R. Edömér báró, kilépett huszárkapitány, 23 éves világfi, ki nemrég jutott szinte véletlen és váratlanul külföldi rokon halála folytán néhány száz-ezer forintnyi örökséghez, — s ki most azt

a megjegyzést tette az ifjak előtt, hogy a bál királynéja — még nincs jelen.

Huszonhárom éves fiatalság, huszárkapitányság, báróság és milliomosság! — bájos olvasónő, történetem főhőseül én hamarjában kedvesebb egyéniséget nem találok.

A kapitány ur oldalt fordulva, s kezében szivarral, könyökölve ült az asztalnál, mintegy jeléül, hogy nem igen van kedvére, a bár ismerős társaság; — koránse higgyük azonban, hogy rang-, vagyon- vagy ősi származásra támaszkodó büszkesége miatt volt ellenére az ismerős kör; ha majd egyben megismerkedünk vele, ilyesmit nem teendünk föl róla.

Az ifjak a második pohár pezsgőnél már kalandjaikkal, báli szerencséikkel dicsekedtek, s mivel az egyik ifjú, meglehetősen valószínűleg csakugyan fölöttébb irigylendő szerencsés szerelmi kalandot monda el, ezáltal a többi hiuságát hitta ki, és most már egyre-másra vetélkedtek nagyított, sőt részint koholt diadalaik elbeszélésében, nem kimélve sokszor még az „ártatlanság“ nevét sem, kit elbűvölniök sikerült, s volt eset arra is, hogy a név, melyet gyanus beszédekkel terheltek, mindnyájok előtt ismerős volt.

Edömér egyre komorabbá lett, végre körülnézett, hogy más asztalnál ismerőst találva, ez ürügy alatt ott hagyhassa az izetlen dicsekvőket. E szándéka nagy szerencsével sikerült, mert egy sarokban magányosan ülni látta Pálma Eleket, — legjobb barátját.

A könnyelmű ifjak szinte várták, hogy majd Edömér is rákezd, és előnyeit tekintve, neki megengedték volna, hogy valamennyin tultegyen. Bármi remek személyes tulajdonai legyenek egy gazdag előkelőnek, a legügyetlenebb szegényházi is, ha vele növel szemközt vetélytársná lesz, mindig a magas állás- és a vagyonnak, — soha személyes előnyöknek nem rójjá föl vetélytársa diadalát.

— E téren önökkel ki nem állom a versenyt — mondá mélyen rejtett csipősséggel a báró, és fölkelvén, Pálma Elekhez ült.

Pálma két évvel idősebb, s Edömérnél aránytalanul szegényebb, parányi birtoku, de oly ember volt, — ki a takarékoságot szinte a bűvészetig emelte gyakorlatban. — Mintegy 10—12 éves lehet, midőn atyja pazarlások következtében, jelentékeny vagytonát veszíté, s a szép ősi kastélyból egyszerre nádfedél alá jutottak. A gyermekre e változás korán keserű, de szerfölött jótékony benyomást tett. Mintegy megrettent az élettől, amaz ijesztő kérdőjeltől: miből fog majd élni — urilag, mert máskülönből élni ránézve egyáltalán lehetetlennek képzelte.

Katona-növeldébe adták, honnan mint tiszt lépett a seregbe, de hazulról segélyezést nem kapván, ez és más okból kilépett a polgári életbe, arról ábrándozva, hogy itt bizonyos tőkét ütve össze, ismét katona

lesz, a mi azonban mindekkorig üres ábránd maradt.

Edömérrel egy osztályban szolgálva, szoros barátságot kötöttek, mely a két derék ifjunál rövid idő múlva oly eszmévé nőtte magát, — hogy már legutóbb jobban szerelmesek voltak ez eszmébe, mint a mennyire egymás egyéniségét kedvelték. A baráti szeretet közöttük egy imádott eszmevallása lőn, mely sokkal hatalmasabb volt, mint maga a rokonszenv, — mely ez eszme cultusát támasztotta.

Edömér hirtelenebb, s inkább lelkesedő, Pálma ellenben makacsabb, daczosabb, s annyira szilárdkemény természetű volt, — hogy sokszor, habár óhajtott, sem volt képes az egyszer fölvevett iránytól eltérni, s szinte haragudott, hogy ő maga sem bír hajthatlan keménységével. — Edömér csak büszke, Pálma pedig lelke legalsó gyökeréig dölyfös volt, a mit mindig titkolt, — mert sorsához rosszul illőnek vélte maga is, de azért sokszor kifizult e dölyf önkéntelen, a legkedvesebb személyek, még barátja irányában is.

Mig Edömér váratlan örökségéhez nem jutott, valódi kenyeres pajtások voltak, korlátlan bizalommal egymás iránt, s oly nemével az áldozatkészségnek, mely mai nap a „mesés“ nevet érdemli. Ha valamelyiknek szüksége volt bármire, ezt egyszerűen csak kijelentette, anélkül, hogy az okot is megmondta volna. — Ha életveszély, vagy a mi több, pénz volt az áldozat kérdése, s az a ki azt kívánta, indokolni kezdte, hogy miért, mire, mi célból kell, a másik lehurogatta, hogy hallgasson, mert az nem tartozik a dologhoz, mondja el akkor, ha majd a dolog el lesz intézve. Mig a seregben voltak, Edömér is csak mérsékelt pótlékpénzzel rendelkezett, örökségéhez polgári állapotában jutott, amidőn aztán lassankint Pálma részéről napról napra feszes visszavonultságot tapasztalt, mely ellen ő maga sem tudta még eltalálni a kellő modort, s barátja feszesége őt is zavarttá tette.

Már néhány hónap telt el így, s a két jó barát, mindegyre ritkábban találkozott. — Edömér vidorabb, könnyebb természeténél fogva legjobbnak találta, nem erőtetni a dolgot, barátját minden mulatságra, mit ő rendezett, meghívta, — de ha az meg nem

jelent, nem akarta érteni, mintha ez egyéb, mint véletlen akadály- vagy szeszélyből, s nem szándékosságból történnék. Egy idő óta azonban Pálmát oly komornak, — néha meg fellobbant vignak, de mindenkéül s általában oly embernek kezdette ismerni, mint a ki valami nagy változáson megy keresztül, vagy éppen valami titkos bajt rejteget.

Edömér helyzete most kényesb volt, mint valaha, barátja irányában. Azelőtt közös tárczájuk volt, mert a kettő jövedelme alig különbözött, s ha Edömér valamivel birtokosabb, Palma takarékosabb volt, s így még utóbbi volt fölényben. Most nem merte egyik is e pontot komolyan érinteni, legfőlebb csak tréfásan, de még akkor is egyszerre mindketten elhallgattak, nem lévén tisztában egyik sem az iránt, mi volna a leghelyesebb nézet és cselekvés a dolgok új alakjában.

A báró gyanítgatta Palma bajának okát, legközelebbinek a pillanatnyi, de mégis égővé válható pénzzavarban sejtve azt rejteni. Meglepő volt különösen ránézve, hogy Palma egy idő óta nagyobb szállást és inast tart, és sokszor találkozik vele, midőn valahova látható felindulásban siet, s ilyenkor igyekszik tőle szabadulni. Emellett eltűnt egész lényéről a régi rendületlen nyugalom, sokszor van lázas, ingerült állapotban s meggondolatlanul beszél, mit később megbánni látszik.

Már éppen a hadi fortélyról tanakodott magában az iránt, melyik oldalról kerítse be Eleket, s miféle szemfényvesztéssel csempészen vagy vitasson nyakába bizonyos összeget, — midőn lélektani észlelődései folytán olyan fonalra akadt, a miből gyaníthatta, hogy Elekben valami egyéb ok, s aligha pénzhistória idézte elő a változást.

Tudnunk kell, hogy e két ember abbéli rajongása, miszerint ők az erkölcsi tökély és fenségnek valóságos eszményévé lenni törekedtek a gyakorlatban, a többi között az is hozta magával, hogy egymásnak nőkkeli viszonyukról, sőt még pusztá ismeretségeikről sem szóltak, a mit egyfelől ama viszázatás, megvetésteljes iszony idézett elő bennük, amit oly körben éreztek, hol „korunk hősei“, a mai Caesarok, egytül-egyig dicsőségteljes „jöttem, láttam, győztem“-féle hódításaikról beszélnek, erősen vitatva, hogy nincs erényes nő a világon, az erényes

alatt pedig csak ama legalantibb fokát értve a női lélekerőnek, mely az ő szellemdússáguknak, ellenállhatlanul kedves, kellemes igéző ügyességüknek, s hősies bátorságuknak ellenállni tudna. Ilyen hivalkodó tereferék helyett ők órákig eltudtak elemezőleg beszélni részint a történeti, részint a költők eszményi nagy jellemalakjaik fölött, s mivel e tárgyat a nagy rész, a don Caesar de Juanok unalmasnak találták, sőt az élet és kor maga ez emlékezéseket gúnyolni látszott, ők annál inkább egymásra szorultak, s utóbb legszebb érzelmeiket is elrejték a világ előtt, mint baját az olyan beteg, kit annyira háborgat az életerő, hogy szégyenli megvallani, mert nem hinnék, s ha elhinnék — megirigyelnék.

Az utóbbi hónapok alatti idegenkedést a főnebbiekkal egybevetve éppen nem tetszhetik valószínűtlennek, — ha a két ember a legkomolyabb viszonyba keveredhete, anélkül, hogy arról egyik vagy másik tudott volna valamit.

Mivel Edömérben azon hit éledt föl, hogy Palma különösségét nem pénzügy okozza, annál fesztelenebbül, de egyszersmind határozottan lépett föl, hogy végre a régi korlátlan bizalmasságot helyreállítsa.

— Ugy látom, czimborám, — okoskodék apróbb szóváltások után Edömér — hogy helyettem, kit nem remélt szerencse ért, te változtál meg, kit magamnál is szilárdabb, változatlanabbnak hittem. Magad mondád, míg mérsékelt vagyonállapotban tenyészünk a többi szegények millióival, hogy a vagyon, a gazdagság megvetése vagy igen korlátolt fogalom, vagy gyermekes makranczosság, — most pedig, midőn honi értelemben gazdag lettem, a helyett, hogy én lennék dölyfös gazdagságomra, te lettél az — szegénységedre, és e dölyföt leginkább velem érezteted. Ugy viseled magad, mintha két különböző és ellenséges párt vagy nemzet férfiai volnánk, s te attól tartanál, hogy megakarnálak vesztegetni. — Olyan durczás vagy, mint egy iskolás fiú; — még jó francia pezsgőtől is félsz, és torkodat, mint valami falusi kántor, lörével köszörülteted. Olyan kérges méltósággal feszengesz előttem, mintha azt hinnéd, hogy Epaminondas vagy; barátom, legyünk derék fiuk, de ne látszassunk az ókor nagyai-

nak nevetséges majmolói lenni. Valóban azt hittem, emelkedettebb vagy, s rólam is szebben vélekedel. Nem hittem, hogy a közmondást, „a szerencse a butáknak kedvez” — ily kivétel nélkül szigorun, betűszerint veszed. Itt, ne hidd, hogy az emberek úgy értelmezik a köztünk támadt feszességet, mint azt te gondold. Ellenkezőleg azon köznapi lények sorába állítanak mindkettőnket, kiknek belsejével a szerencse, a külsőség úgy bánik, mint a szél a szélkakassal. Avagy tán véred nem oly nemes, nem ér annyit, mint az én pezsgőm, hogy utóvégre azon gondolat nyugtasson meg, — miszerint véred folyott már érettem, s én, meglehet, örökre szegényebb maradok alkalomban, semhogy adósod ne legyek. . . .“

Elek oly közönyös, oly fásultnak látszott, hogy Edömér megdöbbsent, s nagy bajt kezdte sejteni. — Mi jó szónok lesz belőled, ha valahol még egy asztal zöld posztóba öltözik — felelé Elek egykedvűséget tettetve, és e kevesbbé rosz alatt palástolgatva olyan fájdalmat, melyet mindennél rosszabbnak tartott.

— Eszerint hát vége legyen mindennek?! — kiálta fel Edömér hirtelen elkomorodva s boszankodva barátja kérgességén. — Sajnos, de úgy van — folytatá — a szép elmék olyanok mint a nők; kéretik, imádatják magukat, s ezáltal sokszor drágán vásároltatják meg a gyönyört, mit a velük való társalkodás okoz. Elek bajtárs! — komolyan mondom neked, elég volt a gyermekeskedésből — térj magadhoz, ne légy oly nyársmerekv, előbb-utóbb ugyanis csak a régire visszaszokunk — vagy te elég rideg volnál, s élni tudnál oly egyedül a világon, az egyetlent, ki téged ért, eltaszítva? Rézszeről, én nem tagadom, barátságodról lemondanom annyi volna, mint zarándokká lennem, az embermilliók rengeteg erdejében. No, ha e frázis sem indít meg, — végezé Edömér nevetve — úgy a parlamentirozásból kifogyva, erőszakosabb ostromhoz fogok. . . .

Elek perczre elfeledkezve magáról, mélyen, kínosan sóhajtott, s arca egy pillanatig olyan kint árult el, mely az embereket kétségbe szokta ejteni. Észrevéve magát, derültnék igyekezett látszani, s hogy ez minél inkább sikerüljön, szokása ellenére,

erősebb borból és többet ivott, de épen e vidámmá lenni erőködés alól látszott ki legviszásabbul a csüggettség, valami reménytelen bánat, — s midőn maga is belátta, hogy tettetése sem nem sikerül, sem nem használ, de sőt sérti barátját, engedékenyebb és közlékenyebb lön.

— Sem gúnyod — sem dicséreted nem zavar meg — hanem azért tartozom neked annyival kedvesem, hogy ünnepélyesen megvalljam, miszerint — nem te léssz oka, hanem egyes-egyedül magam, ha barátságunk megszakad, ez egyetlen felséges eszme, — melynek oltárán még jelenben áldozhatnánk; — biztosítlak azonban, hogy a szakadást, ha ugyan megtörténik, soká tul nem élem, s csak annyiban vétek ellened, hogy végem nem éretted, nem miattad, vagy legalább nem együtt, nem melletted érend. Ha kettőnk közül egyik nem méltó a másikhoz, úgy az inkább én vagyok. Én, Edömér, én nem vagyok oly erős, mint mennyire hittem. Ujabb szerencsés helyzetekben úgy viseled magad, hogy eszménynek beillel, s a mi engem s viseletemet irányodban illeti, erre nézve komolyan biztosítlak, ne aggódjál, mert ezt nem a sorsodban történt változás, de olyasmi okozza, a mit talán majd később, ha jó vége lesz, fölfedek előtted.

E pillanatban vége szakadt a párbeszédnek; mert az étterem vendégei, mintha künn valami látványosság adta volna elő magát, kisettek a tánczterem felé. Edömér vette kesztyűit, s szintén elsietett. Pálma helyén maradt, mint aki miatt összedőlhet „Európa“ s kit a csilárok és a tetőzet romjai ki nem vertek volna elmélyedéséből.

Idő múlva Edömér ragyogó arcczal tért vissza, kísérve kíváncsi ifjak seregétől, kik úgy néztek rá, mint valami üstökös virtuozra.

— Ah báró! — szól egyik ismerőse felindulással — ön a legboldogabb halandó e pillanatban! Hanem reszkessen ön, mert irigység, s általános boszuvágy keletkezik ön ellen. Menjen, és rejtőzzék el, különben reggelig — becsületemre! — rostává lesz lyuggatva bőre. . . . Ah uraim, tudják, mi történt? A terem csilárai, mint a koldús-mécs, csak a szégyentől égnek. Két gyémánt csillag ragyog odabenn csupán, egy mesebeli tündér szemei. A vigalom rendje fölbo-

molva, — mindenki egy hely felé tolong, a merre jár a csodás jelemény. A zaj, zsidongás megszűnt, elhal a szó az ember ajkán, azt hívén meglepetve, hogy valóban tündér van jelen. . . . Ön tánczolt vele, azaz hogy ő tánczolt önnel, mondja, vajh ki ő és merre van hazája?

Több ifju állta körül Edömért, kíváncsian lesve a feleletet, hanem a báró csak megveregette az imént szóló vidor elmés ifjoncz vállát, — s csak annyit jegye meg, hogy bohónak látszik ugyan a mit állít, hanem annyi való, hogy a hölgyek közül alighanem többen haragusznak Reginára, mint ő reá!

A Regina név nem a szokottabbak közé tartozván, ha feltűnő szép leány e nevet viseli, még oly nagy városban is, mint Budapest, fölösleges a vezetéknevet hozzátenni, ha szép Regináról van szó, azonnal eligazodik az ember.

Minden jelenlevő között Elek rendült meg legjobban e név hallására, s mégis rajta lehete azt legkevesbé észrevenni. Mert e név úgy hatott rá, mint a villám, mely ha melletted suhan el, pillanatra megmerevülsz. Néhány perczig úgy ült ott, mint a kövé vált. — Azután összeszedve magát, kifordult a tánczterembe, s ott egyenesen arra tartott, hol legnagyobb volt a tolongás, melynek középpontja valóban egy szöke hölgy, Regina volt, ki szinte pirulni látszott a sok bámuló szem miatt, mely a merre járt köröskörül reá függesztve volt.

Elek egész testében remegett, amint a csoport bámulata tárgyát, Reginát megpillantotta, s hirtelen feléje törekedett a tolongásban, mint a ki még nem tudja, mit fog dühében cselekedni. — Udvarias köszönés vagy formáságokról szó sem lehet ott, hol botrány van készülöben. Regina balról ör-hölgye, egy éltes özvegy, jobbról bizonyos Marjai Bódog által volt fedezve, ki javabeli világfi, gazdag, csinos és ügyes ember volt, de oly életmód hírében állt, mit a szigoru aethetica aljasnak nevez ugyan, de a mai sőt tán minden időbeli fogalmak szerint az életben azt hálásnak, okosnak s irigyeltnek szokták tartani. Midőn Elek a hölgyek elébe ért, arczán a legfeketébb harag, csodálkozás és — megvetés volt kifejezve, ajkát harapta, de felindulástól szólni nem tudott,

vagy azért, mert nem volt tisztában aziránt, mit tegyen.

— Bátorság! — sugá az éltes nő Reginához, könyökével érintve társnéját, s Regina képes volt elnyomni félelmét, de látszott, hogy az összes lélekerejébe került. — Vakmerőn fölemelt tekintettel nézett Elekre, ki lángoló arczczal még egyszer végig nézte, aztán elfordult, s a tömegben ismét keresztülfuródva, az étterembe visszatért.

— Ugy látszik, ez ember terhére van nagysádnak — szóla Marjai szép szomszédnéjához, ki még csak most ért rá félni, és tetőtül talpig reszketett. Azt hívém nagysádnak valami közel rokona, különben számon kértem volna, hogy a miért lábomra tiport, végig nézett s oldalba lökött, illő szokás szerint bocsánatot kérjen. . . .

— Az Istenért — vága közbe ravaszul az öreg nő — kerülje ön őt — nagyon veszélyes és dühös ember!

— A dühös emberek ritkán bátrak is asszonyom, s ha csak ennyiből áll az ellenvetés, azonnal fölkeresem őt. — Ezzel Marjai ajánlotta magát.

— Többet nem fogsz tánczolni, édesem — mindjárt hazamenni feltűnő volna s különféle gyanításokra adna okot. Egy órakor távozzunk — Pálma nem jön szined elé többet, azt hiszem. — Üljünk le s várjuk be Edömért. . . .

Ezalatt Pálma és Edömér találkoztak, midőn épen Marjai Bódog keze érintette Elek vállát.

— Uram, szóla hozzá nyugodtan, kérem nem kell önt jövőre, hogy ha meg akar semmisíteni, szemei és ökle helyett választana alkalmasabb fegyvert, s ha lehet, ne tenné ezt hölgyek előtt; im itt van adresem, ott-hon vagy másutt oldalbordáimmal szolgálátára állok.

— Biztosíthatom önt, — felelt gyorsan Elek, — sérteni nem akartam. — Bocsásson meg, sőt mivel távozom, ezennel egy füst alatt minden itt jelenlevő embertől bocsánatot kérek, s ha ön találkoznék olyannal, ki részemről sértésről beszél, biztosíthatja bocsánatkéréséről. . . .

Ezzel Marjai meglegedett s távozott.

Elek úgy nézett ki, mint oly ember, ki önmaga előtt pirul, önmagát szeretné összetörni, s restelli, hogy emberek között van.

Azt hívé, hogy a vidor arcú bálozók, kik őt különben nem ismerék, s számba sem vették, most mind őt nevetik, holott nevetni való csupán szörnyű komolyságán volt. — Egészen ki volt kelve önmagából, s Edömérnek úgy tetszett, mintha a valódi Pálmánál egy jóval silányabb ember állna előtte. — Valóban Eleken semmi önhitt jele, csupán reszketeg csüggedés volt látható.

— Remélem, hogy valahára kimagyarázod előttem magadat, jer, menjünk le az alsó étterembe, ott kevesebb ember ügyel reánk.

Elek engedé magát lekisértetni, hanem mivel még a csekélyebb dolgot is szerette előbb megfontolni, jó ideig hallgatott, végre egy pohár rum után kezdett a legérdekelenebb haszontalanságokról beszélni, azután egyszerre oly nyugodt lett, mintha semmi sem történt volna.

— Régóta ismered Reginát? — kérde a közöny bámulatosan sikerült tettetésével.

— Mintegy két hét óta. Az utczán tűnt fel, távolról követtem, s a házban, hol laknak, egy ismerősöm szomszédjok. Ez mutatott be nekik, s én az első órában megvalloztam neki, hogy soha igézőbb teremést nem láttam, s kijelentém neki, hogy igyekezzék engem mihamarabb megismerni, — mert mielőbb nőül akarom venni.

— És e szándékod még nem változott meg?

— Annál kevesbé, mert részéről is növekedő rokonszenvet tapasztalok.

— S tudod, ki és mi e nő?

— Egy árva leány, kinek egy gazdag rokon segélye szerzett jobb nevelést.

— Gazdag rokon!

— Nevét nem mondták.

— Szép leány, valóban igen szép. Apropos! Ismered azon urat, ki erővel kihívásra akart ingerelni.

— Ismerem. Marjai Bódog, kit alkalmazni nekem kell majd megfaragnom, mert Reginát oly kísértésekkel üldözi, mit túrnöm nem szabad.

— Kár lesz miatta, ha egyébbel Bódog meg nem sért. Mihelyt megtudja, hogy elég jó bolond vagy Reginát nőül venni, azonnal felhagy kísérleteivel. Marjai férjes nőkre nem is néz. Különben pedig, tudd meg, hogy Regina téged épen úgy nem szeret, mint

engem, — de azért, misem bizonyosabb, — mint hogy hü nőd lesz, ha elveszed. Én voltam, ki mint távoli rokon, kiemeltem őt a porból, nem mondom, hogy számítás nélkül, mert a kis Regina, midőn először megláttam, (virágot árult egy étteremben!) 13 éves és oly gyors fejlődésben volt, hogy két három év múlva felöltendő alakjára könnyű volt köveztetnem. Már akkor megszerettem őt, s intézetbe adtam, csekély keresményem egy harmadát szakítva el magamtól. Éven át csak kétszer látogattam meg, s nem akarok ömlengve hosszadalmaskodni, mint fejlődött bennem e gyermek iránt oly szerelem, mely megrögzötté tette bennem azt a tudatot, — hogy e leány enyém, nemcsak azon érzelmeivel, melyeket mások szeretők iránt éreznek, hanem még azokkal is, melyekkel apát, anyát, testvért, rokont szeretnek, mert ez árvának mindene én voltam, s e gyermek szive, mely kisedése óta nem is lelt szeretni való tárgyra, s e szerint kivülem semmit, senkit nem szerethete, okvetlen valami vallásszerű, mindent kizáró szerelemmel boruland egykor keblemre. Mintegy fél éve kivettem őt az intézetből, s ama gonosz nő gondviselésére adtam, kit vele láttál. — Engedtem őt fellépni a szabad világban, nézzen körül, legyen független tőlem teljesen, feledje el, hogy apja voltam, s azután udvarolni kezdtem neki. Még midőn az intézetből kivettem, — könnyen le tudtam volna mondani róla, — de midőn künn a szabad nagy világban láttam őt, kitéve a betanult csábítók amaz olcsó és mégis szerencsés hízog modorának, melyet én elővenni nem tudok, gyötörtetve a gondolattól, hogy e nőt elveszthetem, s ha elvesztem, rámnézve a családi életnek még reménye is elvész, a féltékenység kezdte bennem erősödni, s utóbb oly szörnyeteggé nőtt, — mely e gyermekben némi iszonyt kezdte támasztani irántam; növesztve ama mérges tanok által, melyeket hasonleső s gonosz gondviselőnője szívébe töltött. — Siettem hát tervemmel, fölléptem, mint kérő, Regina igent mondott, eljegyeztem, ezalatt te a házba jutottál, miről én mit se tudtam, s két hét alatt, édes báró, tovább mentél mint én három esztendő alatt. Még egy pohár rumot, pinceszér — altatóra van szükségem. — A szünóra eltelt, te menj táncolni a szép Reginá-

val, én majd szépen haza ballagok; holnap 11 óra előtt ne jöjj hozzám, mert az álom valószínűleg késő hajnalkor fog csak rajtam könyörölni. . . .“

De persze sem az egyik táncolni, sem a másik hazafelé nem indult; közös izgatottság, fojtó lelki szorultság harcoltak egymás

ellen a két ifjuban. Edömér hallgatott, Elek pedig nemcsak hallgatott, de barátjára sem nézett, s félig elfordulva fujta a szivarfüstöt maga körül, hogy barátja arczába ne tekintessen, azt hívén, hogy nem volt képes eléggé tettetni a nyugodtságot.

(Folytatása követ.)

E S T V E.

Búcsúzik a nap . . . száll az alkonyat. . . .

Tekintetem a vidéken mulat.

A távolban még visszafénylenek

A láthatárt koszorúzó hegyek.

Oly enyhes a lég — szelid fuvalom

Lágy érintésén üdül a halom :

Honnan reszkető virág int feléd ,

Emelve szépen illatos fejét.

Imádkozó csönd, zajtalan magány. . . .

Csak egy bokorban zeng a csalogány,

S mintha vólna egy hívó orgona :

Zeng tőle a természet temploma.

Majd percenként sötétebb lesz a föld;

Egész vidék vonzó bűbáját ölt.

Kilép az árnyék sűrű fák megül ,
Húzódik hosszan — végre elterül.

S elvész a látás, elborúl a táj.
Halkan ver a szív, érzi a mi fáj.
Szövődik reá ködös sejtelem,
Föléled a múlt, meghal a jelen.

És lát a lélek régi dolgokat,
Múltak romjain jár és tapogat.
Régi emlékek szállanak felénk,
S szenvedjük újra, mit már szenvedénk.

De majd keleten egy csillag kigyúl,
S áldó fényt hoz a menny határiról.
És megvigasztal, új reményre int;
Derül a lélek — s álmodik megint.

NYILAS SAMU.

A B O L O G N A I T A N U L Ó K.

Beszély. Id. DUMAS SÁNDORTÓL. (Vége.)

Midőn a hang, a lárma közeledett, úgy tett Bepponak, — mintha női hangokat hallott volna.

Csakugyan nem csalódott. Azon öt személy közt, kik feléje közeledtek, egy nő is volt.

A többiek bérelt szolgák lehettek s kezeikben fáklyát tartottak.

A nő tizenkilenc—husz éves lehetett, fekete-ben volt öltözve, vonásaiból ritka elszántságot lehetett kiolvasni; egyik kezében pisztolyt tartott.

Azon két szolgál, kik úgy látszék az ő kíséretéhez tartoztak, karddal s két pisztolylyal valának felfegyverkezve.

A többiek kezében nem volt fegyver.

A kis csoport nem meszsze azon helytől állt meg, hol Beppo el volt rejtőzve.

A fiatal nő nem akart tovább menni; a pa-

raszthoz fordult, ki úgy látszott, a kis csoport kalauza volt, s így szólt: én mindidáig híven követtelek, mivel azt ígéréd, hogy elfogsz vezetni azon helyhez, hol bátyám van; most már két órája bolyongunk, — szólj tehát hol van bátyám?

— Legyen kis türelemmel, signora! mindjárt ott leszünk! — s aggódva nézett körül, mintha menekülni akart volna.

— Emlékezzél mit mondtam! — szólt a fiatal nő erős, elszánt hangon, s pisztolyát a kalauz mellére szegzé — ha futni próbálsz, azonnal a halál fia vagy!

— Isten ments meg, dehogy akarok futni, signora! szólt a paraszt, azonban nyugtalan mozdulatai meghazudtolák szavait.

— Ha egy lépést mer hátra felé tenni — szólt a fiatal nő szolgálhoz — azonnal löjjétek le!

— De hát hol maradnak, hol lehetnek ők?! mormogá magában kétségbeesve a paraszt.

— De megállj! — szólt ismét a fiatal nő — nemcsak azon esetben, ha szökni merészelsz vagy a halál fia, hanem akkor is, ha nem felelsz nekem! Te Rómába jöttél, s egy levelet hoztál bátyámtól, melyben azt írja, hogy a rablók elfogták s váltságdíját 20,000 tallérra szabták; tizezret neked kellett előre átadnom, mit megis kaptál már tőlem; a másik tizezert három nap elteltével kellett egy személynek kíséretedben a rablóknak elhozni, mely alkalommal ezen személynek át kellett volna adniok testvéremet, — én magam jöttem el, a tizezer tallér itt van nálam, — szólj hát hol van testvérem?

Ezen szavak után egyszerre minden világos lett a hallgatódzó Beppo előtt; előlépett rejtekéből s a kis csoport felé tartott.

A fiatal nő azt hívé, hogy megtámadtának, ezért anélkül, hogy a legcsekélyebb ijedség látszott volna rajta, fenyegető állásba helyezé magát.

— Kegyed Romanoli Bettina. Gaetano nővére, ugy-e bár? szólt Beppo.

— Igen! felelt a nő, s azután végig nézve Beppet így szólt — s ön pedig Beppo di Scamozza, nemde?

— Igen, signora, az vagyok s egyenesen Bolognából jöttem barátom segítségére.

— Én pedig Rómából jöttem a váltságdíj hátralékával, melyet a banditák bátyámért követeltek. Ezen ember, ki nekem a levelet hozta, a fogadóban akarta átvenni tőlem a hátralékot, én azonban nem akartam neki azt előbb átadni, míg bátyámat viszont ki nem adják; erre ő ajálkozott, hogy elvisz azon helyhez, hol Gaetano van, én beleegyeztem s két szolgálmat vevém magamhoz. Most már két órája bolyongunk itt, s látom, hogy rászedett a gazember! . . .

— Vigyázzatok ezen emberre! szólt Beppo a két szolgáltnak, s azután Bettinához fordult s így folytatá — én leendek kalauza, ha rám meri magát bizni!

— Hisz ön bátyámnak legkedvesebb barátja! szólt Bettina s elfogadá Beppo karját.

— Menjünk! szólt Beppo.

Beppo az előbbeni uton Bettinát a frisen felhányt sírhoz vezeté, s ujjával rámutatva így szólt fájdalmasan:

— Bettina! kedves testvérem! legyen erős! ime itt nyugszik a mi testvérünk Gaetano!

Bettina elsikoltá magát s térdeire rogyott.

A paraszt ezen külvavart fel akarta használni megszökésére, azonban a két szolga erősen nyakon csipé s pisztolyaikkal fenyegeték.

Egyszerre megborzadt Beppo, — ismét megjelent előtte barátja szelleme.

A szellem a sírtól mintegy tiz lépésnyire maradt állva s intett Bepponak, hogy kövesse őt.

Beppo intett engedelmessége jeléül, s a szolgálkhoz fordulva, így szólt: vigyázzatok ezen emberre, — mindjárt vissza jövök!

S követé a szellemet, mely a vizesés felé tartott.

Öt percz mulva mindketten keskeny kis gyalog ösvényen mentek, mely oly közel volt a zuhataghoz, hogy a vissza szökellő viz beföcskendezé őket.

Rövid idő mulva elérték a hegy csucát, honnan a patak, mely a vizesést képezi, tizenkét-tizenöt lábnyi széles torokból zuhan le.

Ezen sebes patak választja el a többtől a hegy egyik részét, mely szédítő meredeken nyulik le, s hova csak a rohanó patakon keresztül vezető kis fa hidon lehet jutni.

A szellem ezen hidnál állt meg.

A hid három vastag fenyő törzsből állt. Legkevesebb husz emberi erő kellett azoknak egyikét is ide a hegy csucsára felhozni s a patak föle tenni.

Beppo a szellem szemeiből akarta kiolvasni, mért hozta az őt ide?

Midőn a hegy legmagasabb helyét elérték, a szellem egy üregnyilást mutatott kezeivel Bepponak, mely a rohanó patak, tulsó partján volt a hidtól mintegy 5—600 lépésnyire.

Időről időre megvilágosodni látszott a barlang, s iszonyu tivornya-zaj s lárma hallatszott belőle, — mely még a vizesés moraját is felülmulta.

Ezen barlangban kerestek menhelyet a banditák, kik Gaetanot megölték.

Beppo nem tudta elgondolni, mért vezette őt ide a szellem, mert míg visszatérhetne Ternibe s onnan embereket hozhatna magával, addigra kihajnalodik s a banditák rég oda hagyják a barlangot.

Gaetano, mintha csak barátja homlokáról olvasta volna le annak gondolatját, tagadólag rázta fejét.

— Szólj hát — szólt Beppo — magam ma

jek át hozzájuk s egyedül magam támadjam meg őket? Szólj, s én engedelmeskedni fogok.

Gaetano ismét tagadólag rázá fejét s ismét a patak felé tartott.

A hidhoz érve jelt adott Bepponak, hogy ragadja fel a hidul szolgáló törzsöket s dobja a vízbe.

— Hisz erre husz ember kell — szólt Beppo — egy embernek lehetetlenség ezt véghez vinni!

A szellem ismét jelt adott, mintha csak azt mondta volna: próbáld meg!

Beppo lehajolt visszaemlékezve az evangélium szavaira: higgy, hittel hegyeket fogsz felemelni!

Ő hitt, lehajolt, megragadta két kezével a vastag fenyő egyik végét, felemelte, s lebecsájtotta a patakba, mely azt sebesen magával ragadta, mintha könnyű fűszál lett volna.

Ugyan így tett a második, s azután a harmadik fenyőfával is.

A hid el volt rontva, s így a rablók fogva valának.

Talán ők is hallották tivornyjuk közepette a három fenyő darab zuhanását, hanem hihetőleg azt gondolták, hogy az a hegyek viszhangjának lármája.

Ezután Gaetano az előbbi uton ismét visszatért a sírdombhoz. Beppo szóltan követte az árnyát, — a kis csoport meg most is azon a helyen volt, hol őket Beppo hagyta.

A fáklya fényénél ott lehetett látni Bettinát, ki még most is sirra borulva imádkozott, s a két szolgát, kik a parasztot őrzék.

Beppo visszafordult a szellem felé, megtudandó tőle, mi tévő legyen; hanem hihetőleg a természetfölötti munka elvult már végezve, Gaetano, mintegy bucsuzásául kiterjeszté barátja felé karjait, Beppo odarohant, átölelé barátját, — azonban csak egy mély fohászt hallott, s a szellem eltűnt szemei elől.

Ezután Beppo szomoruan közeledett Bettinához, s így szólt:

— Signora, most már mindent tud, — menjünk vissza most Ternibe, s holnap ásassuk ki szerencsétlen testverünk hulláját, hogy megadhasuk neki a végső tiszteletet.

— De eleget tettünk-e avval a lélek nyugalmanak, hogy ha a testet szentelt földbe teszszük? szólt Bettina — s ne is gondoljunk a boszura?

— A boszu végre van hajtva! szólt Beppo s elbeszélte mindent, mi vele történt.

— Lehetetlen! — szólt a paraszt, ki borzalommal hallgatta az elbeszélést, mintha csak halálos ítéletét olvasták volna fel előtte — hisz husz ember sem elég a hid szétrontrására!

— Isten volt segítségem! szólt Beppo.

Ezután a kis csoport visszatért a fogadóba.

Midőn a kalauz átadatott a törvényszéknek, bevallott mindent, miszerint midőn Rómából visszatért a váltságdíj felével, a banditák közt az osztozás közben egész czivodás támadt. S miután egyikük magát általok kijátszva s megcsalva látá, meggyilkolá Gaetanot, hogy így a kapitány a váltságdíj másik felétől elessék.

De hogy ő ezen második részletet magának megszerezhesse, kalauzul ajálkozott Bettinának, igérvén, hogy őt elvezetendi azon helyre, hol bátyja van, s terve volt Bettinát szinte valamely félreeső helyen megtámadni, s őt életétől s pénzétől megfosztani. Azonban Bettina elszántsága s bátor magaviselete megváltoztatá a dráma kimenetelét. Miután látta a rablót, hogy terve nem sikerül, szerte bolyongott ismeretlen utakon a kis csoporttal, keresvén az alkalmat, hogy megszökhessek.

Azonban Beppo megjelenése által ezen utolsó reményétől is megfosztá.

Másnap ment véghez Gaetano ünnepélyes eltemetése.

A hullán még látható volt a mellén azon mély és széles seb, melyet a szellem Bepponak mutatott.

A mi a banditákat illeti, miután látták, hogy egyedüli kimenetelük elvan rombolva, nemis gondoltak az elfogatásukra. A föld hóval volt fedve, semmi eledelük sem volt, s éhen veszttek el.

Hárman megakarták próbálni keresztüluszni a rohanó patakot, s ezeknek testét egészen összeroncsolva találták a zuhatag sziklafalain.

Egy év mulva Gaetano kívánságára Bettina Beppo neje lön!

(Francziából.)

KOVÁCS ÖDÖN.

Ö N H I T T S É G.

Vannak betegségek, melyek időről időre uralkodnak, úgy hogy minden ember attól tarthat, hogy ő is e mirigy áldozatja leend.

Akkor az orvosok összedugják fejeiket, s addig okoskodnak míg végre kisütnek valami ellenszert, vagy gyógyításmódot, mely által a gonosz vendégnek ajtót mutathatnak

Ugy látszik mikép szellemileg is uralkodnak ily lélek- és kedély-betegségek, melyeket kikerülni csak ritka embernek sikerül; valjon nem volna-e czélszerű ha ily alkalommal mi is összedugnók fejeinket, okoskodván mikép küzdhetünk legczélszerűbben e lelki bajok ellen?

A mostani század is számos efféle lelki betegségeket mutathat föl; had emeljünk ki egyet ezek közül, mely napról napra inkább terjed, s lássuk mi módon lehetne azt kikerülni, vagy ha már szenvedünk a betegségben, ezt legalább meggyógyítani.

Egyike a legáltalánosabban uralkodó lélek-betegségeknek, — most nézetem szerint az önhittség.

Kevés kivétellel, a gyermektől fogva a sirja felé tántorgó aggastyánig, mindenki mainap oly sokat képzel magáról, hogy másnak lehetetlen e magas fokát a bámulásnak, tiszteletnek és hódolatnak elérni; — minek egyenes következése az, hogy mindenki elégtelen; mert az általa követelt elismerést nem érheti el soha teljes mértékben. Habár — nem ritkaság, a pöffeszkedést — szerénységnek, a kóstolgotatást — tudosságnak, a közep-szerűségét európai hírességnek kikürtölni hallani. — De az önhitt ember nagy adag tömjénnyel él, s őt bajos úgy feldicsérni, hogy azzal meglegyen elégedve.

Pedig alig van kellemetlenebb érzés az elégtelenségnél; mert nem csak időnként gyötör bennünket, hanem úgy szólván szünet nélkül. A ki ebben szenved, kissé hasonlít a régi hitregékben emlegetett Tantalushoz; ki éhezik, szomjazik; mindig maga előtt látja a kristály tiszta vizet, a gyönyörű, zamatos gyümölcsöt, s mindamellet soha sem érheti el sem az egyiket, — sem a másikat.

Ellenben a szerény, önhittségtől mentt ember, kinek fogalma magáról s érdemeiről inkább a valóságtól elmarad, mintsem hogy ezt felülmulja,

többnyire kellemetesen lepetik meg ismerősei s barátai elismerése által, és ennél fogva jól érzi magát körükben.

Ha több ily ember létezne korunkban, kevesebb világfájdalommal, kevesebb életúnt fiatal öreggel s kevesebb nemértett hölgygyel (femines incomprises) találkozánk; mi a társalgás kellemeit tetemesen emelné.

Mert e háromféle szevedés épen kellemetessé és mulatságossá teszi azokat, kiket gyötör, és nézetem szerint, ha jól megvizsgáljuk a dolgot, nagyobb részt önhittségből származik.

A nem értett hölgy természetesen azt gondolja, hogy azért nem értik az emberek, mivel sokkal magasabb fokán áll a műveltségnek, gyöngédségnek és egyéb szellemi kiképzettségeknek, mint körözete; az életúnt ifju többnyire azért únja meg életét, mivel szeretetreméltó tulajdonai nem találkoznak kitégítő elismeréssel; s a világfájdalomban sínló poéta, igen gyakran csak a tömjénez csekélységét fájlalja. — A szomorító ebben főleg az — hogy a közepszerűség — fokozza legmagasabbra követeléseit.

Jobb tehát, sokkal jobb magunkra úgy mint másokra nézve, ha önhittségünket legyőzni igyekszünk; s mi lenne könnyebb ennél, ha az akarat nem hiányzanék.

Csak minden elfogultság nélkül körül kell kissé tekintenünk s meglátjuk mikép — igen sok ember áll fölöttünk, főleg ha e nagy időkben még semmit sem tettünk; — s még pár szeretetreméltó képességünkben — számosan túlhaladnak. Be nagy kár tehát, önhittségünket — önismeréssel nem cserélni fel.

Ha szépek vagyunk, vannak mindig elegenden kik szebbek nálunknál; ha okosak vagyunk, vannak okosabbak; ha gazdagsággal áldott vagy büntetett meg bennünket az ég, ezerenként láthatunk embereket, kik gazdagabbak mint a minők mi vagyunk; s így van ez mindenben.

Mi táplálná tehát tulajdonkép önhittségünket?

Az igazat megvallva csupán képzelődésünk; s képzelődéstől megmenekedni csak képesek leszünk úgy hiszem?

Szokjuk meg azon üdvös gondolatot: hogy sem szebbek, sem kellemetesebbek, sem okosabbak,

sem műveltebbek, stb. stb. nem vagyunk másoknál, s minden csekély elismerés, vagy kitüntetés jól fog nekünk esni, növelni fogja életünk kellemeit — s edzeni erőnket.

Azért kár volna e hibát le nem győzni, mert

azáltal jobbak, kellemetesebbek és boldogabbak leendünk; pedig ki ne kívanná az lenni?

Ha üres falaknak szónokolok — bocsássanak meg önök! — a legtöbb szónoklatnak ez a sikere — mai világban.

JÓSIKA JÚLIA.

H I R V Á S Á R.

B U D A P E S T.

— Mint a hiv. lap közzé teszi, Ő csász. kir. Apostoli Felsége legmagasb megbízása következtében hat itteni festész által készült olajfestvény f. hó 17-dikétől kezdve a pesti műegyesület helyiségeiben közszemlére fog kitétetni. A festvények következők: 1. A székelyek aratási ünnepe Erdélyben, Barabás Miklóstól. 2. Margit-szigeti tájrészlet, Budapest látképével Brodsky Sándortól. 3. A mezei nép készül Ő csász. k. Apostoli Felsége örömdús üdvözlésére a legmagasb magyarországi körut alkalmával, Canzi Ákostól. 4. Egy pusztai ménés, Lotz Károlytól. 5. Aratás Markó Ferencztől. 6. Buda visszavétele 1686-ban Molnár Józseftől.

— Egyike a legjelesbül szervezett s legrégebben főnálló nőnevelődeknek a fővárosi elemi iskola-igazgató Németh Endre ur nőnevelő intézete, a molnár-utcza 3-dik szám alatti házban, hol a kellő elméleti tantárgyakon kívül még a sütés-főzés dolgában is gyakorlati oktatást nyerne a növendék-leánykák. — E harmincz év óta fenálló nevelde talán még legolcsóbb is a többi között, — mert az évi díj egy növendék után szállás, élelem, gondviselés mindennemű ellátás és iskolai tanítással együtt csak 300 pft.

— A műegyletre általános a panasz lapjainkban, s valószínűleg az életben is, hogy kivált utóbbi időben igen kevés képet vesz hazai festőktől, pedig a magyar műegylet célja épen a hazai festő művészet anyagi gyámolítása, s ezáltal művészetbeni haladásának előmozdítása volna. Valószínűleg úgy okoskodik a műegyleti választmány, hogy: ha a hazai festészekről nem vesz munkát, ezek ügyekezni fognak oly remek műveket készíteni, melyekkel a külföldieket felülmulják, hogy egy a külföld vegye meg azokat, — s ez uton legkényyszerűbb s leggyorsabb módon halad elő majd a hazai festészet. Meglehet, hogy ez a műegylet politikája, — hanem akkor aztán meg az a kérdés, hogy mire való hát nekünk a műegylet?

— A budai krisztinavárosi rózsakertben a téli évszakokra csinos üvegtermet állítanak, hogy abban télen át zeneestélyek s tánczvigalmak tartathassanak.

— A Münchenben ez évi september hóban az európai festészek részéről tartandó gyűlésen a magyar műegyletet képviselni, annak titkára Ritter Sándor ur bizatott meg.

— A magyar akadémia ez évi octóberben nagy gyűlést fog tartani, a mit körülbelől már tiz év óta nem tehetett.

— A műlapra pályázó Weber, Jankó, Sterió és Plachy festészek vázlatai nem találtatván alkalmasoknak (?) Canzi megbízott az általa tervelt „kukoriczatörés“-t kidolgozni, s jövő évi februárra beadni.

— Bagdanoff kisasszony e hó 19-én lépend föl először, tehát ismét jövő számunkra marad tudatni a kíváncsi vidékkel, milyen magasságu elragadtatást idézendett elé e „hirhedett sylphidje a világnak.“

— Beöthy László válogatott műveire az elhunytak bátyja, Beöthy Zsigmond író és révkomáromi hites ügyvéd, nagy számú előfizetési felhívásokat küld szét az országban, — melyeket ajánlunk az olvasó világ figyelmébe. — A gyűjtemény mintegy negyven nyomtatott ivet foglaland magában, három kötetben; előfizetési díj 3 pft — a bolti ár 5 pft lesz.

— A budai országos tébolyda építési tervére beküldött pályamunkák közül Bécsben a belügyminiszter ő excja által alakított bizottmány egyet sem talált az első pályadíjra érdemesnek — e szerint csak a második (2000 pftből álló) és harmadik (1000 pftos) díjak osztattak ki a nyertesek között, kik mindannyian bécsi építészek.

— Dittmár ur, kinek egész Európában legnagyobb szerű lámpagyára van Bécsben, legközelebb Pesten nagy raktárt nyit.

— A pesti jótékony nőegylet e hó 15-től octóber 9-ig terjedő nyolcz hétre 380 szegény számára 4678 forint 5 krt utalványozott váltó pénzben.

— Pest városa polgármestere, Barabás Miklós festész, Wieser építész, Perger községi tanácsnok és egy bécsi műértő Münchenbe utaztak a József nádor emlékére az itteni József téren állítandó szobormintának megtekintése végett.

— A közelebbi operai ujdonságok: Székely leány, eredeti magyar dalmú, — melynek zenéjét Huber Károly, színházkari hegedűművész irta, s melyet octóberben kezd betanulni a személyzet. — Továbbá: „Figaro lakodalma“ Mozarttól, — melynek szerepei már ki is osztvák, s így valószínűleg esztendő mulva színre kerül.

— Beszélük, hogy a magyar nemesség Pesten magyar nemesi főreál-iskolát szándékoznék építtetni. A bécsi „Presse“ pedig épen azt a még meg-

lepőbb hirt hozza, miszerint ugyanitt egy második magyar színházat akarnának tehetős vállalkozók létesíteni. Ha nem igaz is, még hirnek is jól esik elmondani.

— Hugo Károly a „Báró és bankár“ — „Brutus és Lucretia“ stb. magyar drámák szerzője fővárosunkba Párisból visszatért, s új művet adott be a választmányak.

— Sarkady István egy pftos előfizetést hirdet két kötet történeti beszélyre, melyek octóberben fognának megjelenni. — A történeti beszélyek, ha adathük, gyöngébb conceptio mellett is, legalább azon előnnyel bírnak, hogy a gyöngébbek, kik a komoly homloku történettantól félnek, legalább e mulattatóbb alakban azzal részben megismerkednek.

B E L F Ö L D.

— Ö cs. kir. Apostoli Felsége a mult hó 27—28-ikán tűz által károsult komáromiak fölsegelésére 4000 pfrtot méltóztatott legkegyelmesebben utalványozni, s ezen összegnek a helyszinén leendő átadására Haardt cs. k. őrnagy Ö Felsége központi irodájának segédje bizatott meg. (B. H.)

— István Főherczeg ö cs. kir. Fensége f. hó 11-kén Drezdán és Prágán át Bécsbe érkezett, onnan pedig magyarországi jószágai megtekintésére utazott.

— Dr. Bene Ferencz, cs. k. tanácsos ur, ki nek halálát pár hóval ezelőtt jelentettük, 2000 db aranyat hagyott hátra, melynek évi kamatja végrendelet értelmében mindig a legjelesb assistens orvosnak utazási költségül átadandó.

** Kaiser Ernst-né, Bignio, Jekelfalussy, s a két Huber napokban egy székesfehérvári hangversenyben működtek közre jótékony célra, s szép eredménnyel.

** Nagyváradon a kaszinónak kilátásban levő megbukásán aggódnak.

** Koburg herczeg nála mulató rokona Joinville herczeg kedvéért sajátságos menetet rendezett a vacsi pusztán. A menetet 300 darab szekérbe fogott ökör, 10,000 juh s a nagyszámu pusztai ménes képezé. A menetek a kastély előtti elvonulása három óránál tovább tartott, kísérve vasárnapian felöltöztetett béresek, juhászok és csikósok által.

** A bécsi cs. kir. udvari operaszínház művésznői letiltattak a crinolinéről!

** A korondi fürdőből írják, hogy az idei évszak csak sokkal népesebb ugyan a tavalyinál, de kevésbé élénk.

** Markovics Antal kalocsai kanonok ur e hó 6-án meggyilkolva találtatott lakásán. A gyanu szolgálójára van, ki is a nevezett napon s vele együtt több értékes holmi eltűnván, hatóságilag nyomoztatik.

** Brassóban egy nő az idén éltében negyedszer szült ikreket, mindannyiszor aug. 5-kén.

** A temesvári zenedeegylet létesült. Alapszabályai illető helyről megerősítve leérkezvén, első közgyűlését f. hó 18-án volt tartandó.

** Az árvai várban 1594-ben irt szerelmes levélre akadtak, melyet a vár egykori ura gróf Thurzó György Czobor Erzsébet grófnőtől kapott. A levél néhány száradt virágot is megőrzött emlékül e közel három évszázad előtti szerelemről.

** Temesváron a D—ü szerint a „zepperli“ a „zártkörű illedelmesb vigalmakból“ ki fogna záratni!

** Egy tárczalevelész állítása szerint bizonyos vidéki ujság pesti levelezőt kerestet — kilencz hatosért. Ennyiért az „Ördög“ sem ír neki.

** Többbizben történt, hogy postabélyeggel ellátott levelek feladásával megbizott szolgák a bélyegjegyeket eladás végett lefejtvén, az eredetileg bérmentett levelek bérmentlen érkeztek el illető helyükre; ilyes esetek jövődöbeli kikerülése végett felsőbb határozat szerint a felragasztott bélyegjegyek „bérmentve“ szóval keresztülirandók, mi azok másodszeri eladásának elejétveszi.

** A nagyváradi kalvariahegynek remetéje van. Ez egy magyar születésű férfi, egykor kömüves. Minden héten háromszor tart teljes böjtöt.

** A Hollósy-L.-né által rendezett buziási hangversenynek 311 ft 40 kr. jövedelme lett.

K Ü L F Ö L D.

** Viktoria angol királynőnek több mint 100 millió arczképét adták el trónralépése óta az angol műárosok.

** Stambulban közelebb Kurbán-Bairam (áldozó husvét) napján elvérzett több mint 100,000 ártatlan — bárány.

** Egy Olmüczben tartózkodó orosz gentleman reggelijéhez Szent-Pétervárról hozatja a zsemlyét.

** Brünben egy galambot mutogatnak, melynek egész teste tollazat helyett tövissel van benöve.

** Brüsszelben valami klasszikus dráma adatásán ennek 3-ik és 4-ik fölvonása közt a primadonna kitalálhatlan ok miatt összezőrdülvén a kullisszák mögött imádójával, ez elég udvariatlan volt öt gyengédtelenül illetni, s tőle visszaillettven, formaszzerű harcz támadt köztük, melybe a többi művész urak és hölgyek is, egyik vagy másik félnek segítve csakhamar belekeveredtek. A közönség hallván a drámai zajt, nem mindennapi spektakulumot gyanitván a szinpadon végbemeneni, egyhangulag lármázni kezdett: „Fel a függönyt! Fel a függönyt.“ Ebbeli kívánsága menten megis történvén látott aztán olyat, melyet soha se látott. A csatázó művészsereg cseppet se hagyta magát konfundálni foglalatosságában, folytatta azt egyre növekvő elkeseredéssel. A rendőrség közbelépett néhány emberével igazságot tenni köztük.

ezek megjelenésére azonban egy zászló alatt összesültek a csatázó felek, s egyesült erővel pillanat alatt szinpad kívülé tevén a rendőröket, újból egymás hájának kabátjának-mijének estek. Utóbb a földszintről is ugrott közéjük több műkedvelő, kiknek közbejöttével aztán tetőpontját érte el a botrány, míg végre részint általános elfáradásból, részint a rendőrségnek nagyobb erővel megjelenése miatti félelemből a látványos viadálnak végeszakadt, s a közönség teljes meglepéssel távozott.

** Télen át a párisi császári könyvtárt valószínűságos hévmérőül lehet tekinteni, minél hidegebb van odakünn annál szorosabban megtelvék a könyvtári padok. Az elmúlt télen egy fiatalember lépett a könyvtárba, kinézése után commis-voyageur lehetett. A terem már tömve volt, fiatalemberünk hiába járta körül az asztalokat, nem volt hely, hova leülhessen. Végre megszólította őt a könyvtárnok. „Mit kíván ön uram?” — „Valami vastag könyvet.” — „Miről szóljon?” — „O az mindegy, csak nagyon vastag legyen.” — „De hát mit akar vele?” — „Eh! az ördögbe, hát ráülni!” —

** St. Goarban egy művelt osztálybeli fiatal hölgy férje durva bánásmódjától szabadulandó, kilenczéves leányát magához kötve, a Rajnába rohant, jókor érkezett emberek által azonban mindketten kimentettek.

** Poitevin európai hírű leghajós Malagában meghalt. Ő volt az, kit néhány év előtt Angliában állatkínzásért büntettek meg, mert leggolyóját egy lóra kötve, ennek hátára ülve emelkedett fel.

** Lublinban (Orosz-Lengyelország) egy keresztülutazó állatsereglet két hyenája s egy tigrise kitörvén kalitkájokból, a közeli erdőbe iramlottak. — Most az egész vidék rémülésben van, — mert már több embert téptek szét az elszabadult vadak.

** Egy amerikai lap a kentucky-i álamból következő hirdetést hoz. „A foglalkozás nélküli gentlemanekhez! Egy huszonnyolcz éves vagyonos özvegy, ki viszonyainál fogva két hónapot S—ban kénytelen tölteni, ott senkit nem ismerve egy gentleman-t keres, kinek tehetsége lenne az időt reá nézve kellemessé tenni. Hirdetőnő vig természetű, hanem fogékonysággal bír a szentimentális mulatságokra is. Társalgójában is hasonló tulajdonokat óhajtana találni, s a mellett előkelő manierokat, s némileg fura életnézeteket — ezek lelke a jómulatásnak. Irodalmi nevezetességek előnyben részesülnek. A két hónap lefolyása után az elúzótt unalomnak megfelelő kárpótlási összeg fog az illetőnek átadatni. Különben egyáltalán nincs megtiltva hirdetőnő szívének és kezének elnyerésére is igényeket formálni. A pályalevelek e lap szerkesztőségéhez küldendők.”

** A sokatemlegetett hajószörny Leviathan jelenleg Greenwichnél horgonyoz a Themzertorkolatban. Minden képzeletet felülmul ez óriás mű szédületes nagysága; csak azon köz, mely fe-

délzete s a vízszin közt van, mintegy 150 lábra tehető, s elfér rajta 8—10,000 ember, a legnagyobb hadigözös hozzáképest dióhéj; nyolcz kéményre füstöl. Emelete három van, s ezeken kívül a fenék-osztály; az emeletek elegans lépcsőzettel kapcsolvák össze. A második fedélzet éttereme felülmulja a legnagyobb vendéglőkét, 800 ember kényelemmel ebédelhet benne, a cajütekhez, melyeknek mindegyike nyolcz láb magas, corridorok vezetnek. Bizonyos távolságban levél-ládácskák állítvák fel, hogy az uszó város lakói közlekedésben lehessenek egymással. A harmadik fedélzet ismétlése a másodiknak, ugyanazon étterem, corridorok, cajütek, levél-ládácskák. A fenékosztálynak is van egy éttereme és több cajütje. A fenékosztály azonban mégis leginkább meglepheti a szemlélőt, mert ez — vasuttal is bír, mely azonban csak a hajói szükségletek szállítására használtatik. Itt vannak a konyhák, éléstárak, és a köszénraktár is, valamint a nyolcz kemence a nyolcz kéményhez. Ugyanitt van helyiség készítve egy könyvnyomda számára, melyben a hajónak tervben levő „Leviathans Newspaper” című hirlapja fog nyomtatni. A hajó oldala kettős; külső oldala vasból, a belső tölgyfából; az utóbbinak vastagsága négy angol láb, valószínűságos fal. Ha egy 100 ágyus hadigözös a nyílt tengeren legsebesebb iramodásban nekirohanna, a Leviathan alig, hogy megrendülne, míg amaz darabokra zuzódnék. — Eddigi építése 8,800,000 pforintba került, s még legalább két millióba fog kerülni. Az építők az angol kormányt kínálgatják megvételével.

** A mai olasz- és görögországi ásatások minduntalan kutatnak fel egy-egy nagyszerű művészi emléket a hajdani klasszikus korból. Legközelebb Attikai Herodes roppant szinkörének kiásása fejeztetett be Athene mellett. Az épület római stílusú, s egészben véve nagyszerű. A szintér és a márványülések tökéletes épségben maradtak fen. Terjedelmére nézve legalább 12,000 embert fogadhatott magába.

** A párisi Theatre Lyrique-ben nagy tetszéssel adják Mozart „Figaro lakodalmát.” A színház igazgatója az eddigi bevételekből 8000 frankot küldött tantiéme-ül a zeneszerző fiának Velenczébe. Ugyan Párisban egy egészen új dalmű is fog közelebb előadatni Fel. David-tól. Címe „A világ vége.”

** Időről-időre figyelemreméltó körülmények szólalnak fel a crinoline czélszerűsége mellett. Ez öltözék elődeinél kevesbé rejtve el a női lábak apróságát, viselőnői gyakrabban kénytelenek új topánkák vételére mint eddig, midőn a boldogemlékezetű steif-reif- és strick-rockok láthatatlanná tevék a kopott cipőcskéket. Kiszámítás szerint egyenesen e körülmény miatt csupán Párisban 400,000 darabbal több topánka jött a múlt esztendőben forgalomba, mint a többi években, s így már egy nevezetes iparágak a cipészethetnek előmozdítása miatt is világos, hogy a crinoline-divat

ápolása kétségenkívül (láb-) főbenjáró kötelesség.

** Schol sincs oly kegyetlen állapota az orvosoknak, mint a chinai birodalomban. Nem elég, hogy a császár körülötte levő orvosait, ha ezek őt megbetegedni hagyják, vagy meggyógyítani nem bírják, irgalom nélkül felfüggeszteti, ezen kívül még a közönségtől is van mit szenvedni az orvosi karnak. Peckingben az a szokás uralkodik, hogy valahányszor valaki meghal, azon orvosnak, ki

gyógyította, egy lámpást akasztanak házára, mit minden este magának kell meggyújtani. A hány embernek halála terheli az orvos lelkiismeretét, annyi lámpa lógg a házán; minek következtében nincs mit csodálkoznunk, ha Pekinget más néven a „lámpák városának“ is nevezik. Ha e szokást Európában is utánoznák, bizonyosan nem hallanánk panaszokat a városi rosz világitások ellen, s a községek számadási könyveiben az utcavilágítási budget mihamarabb O —ra olvadna le.

T Á R C Z A.

NEMZETI SZINHÁZ.

Auguszt. 11. Proféta. Opera, melynek már elégen túli érdemei vannak arra, hogy babérágyára bocsájtatva, pár évig háborítlanul pihenhesse ki a fényes mult fáradozásait.

Auguszt. 12. Brankovics György. Dráma Obernyiktől, melyben Egressy Gábor tragikai műereje a legmagasb pontra hág, minélfogva e darab, míg Egressy adja benn a czimszerepet, mindig vonzó lesz — azontul azonban, nem merünk neki hosszabb életet jósolni.

Auguszt. 13. Nőm meghalt. Vigj. Irta kövér Lajos. Az est hőse Feleki volt a kurtaeszű férj szerepében; a többi szereplő is jól működött. A darabban levő néhány sikító kétértelműséget bizonyosan nem fogjuk többé hallani.

Augusztus 14-én. Bignio Lajos javára: Tell Vilmos. Rossini operája. A színház szépen megtelt. — Bignio tapsokkal és egy koszorúval üdvözlötett. — Az előadás szorgalmas készültségre mutatott.

Auguszt. 15. Tamás bátya kunyhója. Dráma 6 felvonásban. Nevettető alakjai (Réthy, Szigeti, Szilágyi, Tóth Soma) szerepei miatt élvezettel lehet végignézni egyszer-egyszer esztendőnként. E mellett Komlossy-K.-né is szorgalommal játsza Elizát, Feleki s Tóth József művészi játéka pedig mindig nagy hatásra számíthat.

Augusztus 16. Fetter János ur zongoraművész hangversenye, Hamar Leo urnak találmánya szerint villanyosság által összekötött és öszhangzó öt zongorára. — Ezt megelőzte: A mai paraszt. Vigj. 1 felv. — Szigeti, Szerdahelyi, Lendvai s Lendvainé adták a szerepeket. — Hamar Leo hazánkfának találmánya a nagyszámu kíváncsi közönség zajos tetszése és örmriadása közben sikerültnek bizonyult. — Az öt zongora ugyanavval, — melyen az e feladattal megbizott Fetter ur játszott, pontosan öszhangzott, és pedig, a találmány aszerint volt gépezve, hogy a játszó akarata szerint, mit egy lábnyomással érvényesített, majd csak egy, majd mind az öt zongora öszhangzott, megjegyezvén, hogy a többi négy zongora nem szólt oly hangosan, mint a kéz alatt levő. Hamar ur, ki többször lelkesen előtapsoltatott, mutatvá-

nyát ráadásul egy villanycsillag előtűntetésével végezte be, mi szintén az ő találmánya. — A szinlapszerkesztő eddig leginkább helyesirási, most azonban logikai szarvashibákkal is kezdi magát ajánlani. Például, hogy e szót: dallam, következetesen mindig egy l-el dalamnak nyomtatja, ahhoz már szemünk kezd hozzászokni; hanem hogy Hamar Leo hazánkfia találmányának bemutatását úgy hirdette, mint Fetter János (quis hominum?) hangversenyét, az efféle észjáráshoz már nehezebben szokik hozzá a magyar helyes ész. Avagy azt vélte a szinlapszerkesztő, hogy a közönség nem annyira Hamar Leo találmányára, mint inkább a nagy ismeretlen Fetter János ur hangversenyére volt kíváncsibb?

Augusztus 17. Császár Ö Fölsége születési ünnepének előestéjén, a színház teljes ünnepélyes kivilágítása mellett, a néphymnusz eléneklése után: Troubadour. Opera. — Ellinger és neje, Bignio, Kőszeghy szépen énekeltek. Kaiser Erntné énekel úgy a hogy tud — be kell érnünk vele. Kétségenkívül gondoskodni fog az igazgatóság egy a régi kedvenczek (Schödelné, Lesniewska) képességeit legalább megközelítő drámai énekesnőről; mivel azonban ez nem oly könnyű dolog, addig is arra kérjük a t. művésznő ellenségeit, ne hijják ki a nagyobb rész pisszegését untalan és időtlen tapsaikkal. Mi Kaiser Erntné érdemeinek elismerői vagyunk, mert ő egy olyan ritka tagja operánknak, ki megrovásra soha nem ad okot, — helyesen csak azt lehetőleg megróni, a mi kinekinek tehetségei határán belül esik, — és minket s velünk együtt minden gyöngédebb érzetűt kellemetlenül érint ama szokott harc, mely a művésznő működésekor többnyire az ő hátrányára kifejlődik taps és sziszegéssel.

E G Y V E L E G.

** Mária nászajándéka. 1520-ban egyik napon egyszerűen öltözött, de szép arcú s különösen imposant megatartású fiatal férfi ült egy vendéglőben a velencei Sz. Mark-tér közelében. Mély gondolkodásából egy belépő hajós által veretett fel, kinek megjelenése első pillanatra figyelmet

gerjeszthetett, ámbár nem látszott többnek mint egyszerű fiatal gondoliere-nek. Magas karcsu alak volt, s az először említett férfi figyelemmel vizsgálván őt, arcából sok értelmet, szemeiből nagy lelkiert olvasott ki. A gondoliere egyenesen a vendéglőshez lépett, ki a szoba közepén állt. — „Gianettini, — szólítá őt meg, — megmaradsz vonakodásodnál.“ — „A mellett maradok, és mellette fogok maradni örökké.“ — „És nincs más ok előtted, miért leányod kezét tőlem megtagadod, mint hogy szegény vagyok?“ — „Más nincs, Barbarigo.“ — „Hát eszerint több súlyt helyezesz vagyronra, mint leányod boldogságára? — Feleded, hogy Lepantonál életedet mentettem meg? Feleded, hogy Maria velem növekedett fel, s hogy esküvel fogadtunk egymásnak örök szerelmet, örök hűséget? Ah Gianettini! te kincsszomjas vagy mint egy doge, s hálátlan, mint egy patriczius.“ — „Az nem vagyok Barbarigo, hanem — gazdag vagyok.“ — „Én szegény vagyok! — mondá szomoruan Barbarigo, — hanem fiatal, erős, egészséges, hanem bizom Istenben, hogy az ő segélyével egykor én is gazdag leszek!“ — „Az messze van, Barbarigo.“ — Az ismeretlen fiatal férfi, egy sötét szögletből hallgatván a beszélőkre, most előlépett, s Barbarigónak vállára veregetve szólt: „Gondoliere! Maria nőd lesz!“ „Soha!“ — kiáltá a vendéglős, bosszankodva az idegennek beszédjökbe elegyedésén. — „Akkor sem, — kérdé tőle az ismeretlen, — ha 2000 aranyat hoz nászajándékul?“ — „Ah akkor igen! válaszolt a vendéglős megcsillapodva; hanem hol venne annyi kincset ez a szegény ördög, kinek nincs egyebe gondolójánál?“ — „És mégis még ma megkapja ön ez összeget.“ — „Ah Signor, ne tréfáljon ön így, — szólt szomoruan a gondolás, — ki adna nekem ennyit? Talán ön uram? . . .“ — folytatá egy örömteljes gondolatától megkapatva, azonban nem folytatta tovább találgatását, mert végig tekintve az ismeretlen egyszerű öltözékén, abból egyáltalán nem nézett ki 2000 darab arany. — „Nem, az én zsebemből nem, — szólt mosolylyal az idegen, eltalálva Barbarigo gondolatát, mert az nincs jobban megtöltve mint a tied. Azonban mindamellet ne csüggedj el kedves jó barátom, mert az én szegénységem a gazdagság nővére. Adni nem vagyok ugyan képes neked a főnebbi összeget, hanem megszerezni — igen.“ E szavakkal valami tokféléből egy be- rajzolt pergamentlapot vett elő az ismeretlen, s ezt Barbarigónak átadva hanyagon mondá: „Menj ő szentsége a pápa titoknokához Pietro Bembohoz, mond, hogy e kép rajzolója pénzzavarban van, s 2000 aranyat kíván a festményért.“ — A vendéglős kezébe vevé a festményt, s egy lenező pillanatot vetvén rá, visszaadta Barbarigonak miközben magában mormogá: „Kétezer aranyat? Ez az ember tébolyodott! Egy zechinót nem adnék érte. Szegény Barbarigo, te ugyan fel vagy ültetve.“ — A gondoliere ezalatt odajárt a küldetésben, a festményt átadta X. Leo pápa titkárának, s egy

óra mulva visszatért — a 2000 arannyal, egyuttal izenetet hozván Pietro Bembotól a kép festőjének, hogy sziveskednék őt meglátogatni. Most már semmi akadály se volt a szerető pár menyegzője előtt, mely mihamarább végbe is ment az ismeretlen jótevő jelenlétében, ki mint tanu így irta magát alá a házassági szerződésen: Michel Angelo Buonarotti. A gondolás család mindenkor a legnagyobb hálával gondolt a nagy festőre, s e hála ép oly élénk érzelm volt még husz esztendő mulva is a Barbarigo tábornok keblében, mint volt egykor a Barbarigo gondolásában. A kép „Mária nászajándéka“ felirattal jelenleg a párisi muzeum birtoka.

L Y R A I Á L O É K.

Sztanzák Augusztához.

Bár hanyatlik örömem napja
S jobb sorsom csillaga leszállt :
Szíved bennem a hibát meg nem kapja
Mit más oly könnyen megtalált.
Bár tudta mind, mit szenved lelkem :
Részt kértél gyötrelmeibül. —
— A szerelmet, úgy a hogy én képzeltem,
Csak benned leltem egyedül!

Ha a természet mosolyog előmbe :
(Ez az egy mosolyg még nekem)
Róla a te mosolyod jut eszembe,
Csalfának azt, ezért nem hihetem.
Ha harcban áll a szélvész és a hullám,
(Mint velem sok szív, melyet szereték) :
Tőlök csupán egy rossz jöhet rám,
Hogy tőled visznek mind meszszebre még!

Bár végreményem kösziklája megtört,
És a habokba sülyedett, —
Bár a kín majd halálra gyötört :
De rabja lelkem mégse lett.
Még sok keserv üldözhet engem,
Kínozhat, de meg nem gyaláz;
Nem rá, — rád gondol büszke lelkem,
S az bár lenyom, meg nem aláz.

Bár ember : soha meg nem sértél;
Bár asszony : hűtlenül el nem hagyál;
Bár szerettelek : nem gyötörtél;
Bár rágalmaztak : tiszta maradál;
Bár elváltunk : szívünk nem szakadott el;
Bár bíztam benned : el nem árulál;
Bár féltve őrzél : szíved nem adott el,
S nem hallgatott, mások rágalminál!

De nem vádolom a világot,
Hogy egy ellen mind harcra kel :
Ha nem lelhettem benne boldogságot,
Bolond valék hogy nem bujdosam el.

S bár e hibát drágán fizettem,
Sokkal számításom felett :
Akármilyen sokat vesztettem,
De téged senki el nem vehetett!

S most, hogy romokba dülve minden,
Egy nyereségem még van is :
Hogy a mit legdrágábbnak hittem,
A legdrágább valóban is!
A sivatagban van egy enyhe árnyék,
Egy fris forrás a puszták közepett,
A magányban dalol egy kis madár még,
S lelkenek mindig téged emleget!

BYRON után SZÁSZ KÁROLY.

HÁZI KÖNYVTÁR.

Huszárok könyve. — Szerkeszté Szelestey László. Pest. Emich Gusztáv tulajdona. 240 lap. Ára 1 pft. — Tartalmazza mindazon dalokat s románzókat, melyek részint a nép ajkán születtek, részint jelesb költőink által irattak. Magában a czimben minden ajánlat el van mondva.

Kibékülés. — Irányregény. Irta Kempelen Riza. Kiadta Kempelen Győző. Szeged a kiadó tulajdona. — A korán elhunyt fiatal író ez utolsó művére 297 előfzető találkozott 1 pftjával, mely eléggé tisztességes szám, mindent egybevetve, még jól tünteti föl a magyar közönséget. — A bolti ár a 145 lapnyi füzetkeért 1 frt 30 krajczárban jó magasra van szabva.

A lószelídítés legujabb módja. Irta Rarey J. S. Angolból. Kiadja Ráth Mór. Ára 48 kr. — Rarey ur a hölgyeknek is jó szolgálatot tett sikeres találmányával, mert e sikeres módszerrel a lovaglás ama regényességből, melylyel a veszélyes vállalatok egybekötvék, nagy részt elveszt ugyan, de biztosságban sokat nyervén, a lovaglás gyönyörét kényelmesebbé teszi. A fordítás az angol eredetiből történt, s így sokkal jobb egynémely német kiadásnál, — melynek egy hibás kitételét fordító idézi is előszavában. Különben Rarey titka nem valami szemfényvesztő, bűbajos mód, mint ezt sokan gondolják, hanem a lóidomítás egyszerű és természetes rendszeréből áll.

HÁZI GAZDASÁG.

* **(A mérges gombát megismerni.)** Átalán a mérges gomba kellemetlen illattal vagy izzal, vagy mind a kettővel is bír. A dohos, vagy retek-szagu gyanús, valamint az éles, maróízű is. A lé nélküli, ha vágva csak némi csipősséget mutat is,

szintén kerülendő. Legcsalhatlanabb ismertető jel azonban az, ha a széttört gomba kalapján a törésen a hús hirtelen színt változtat s kéket, zöldet, vagy valami dísztelen színt ölt. — E színváltozás egyedül mérges gombáknál fordul elő. A könnyen megismerhető kucsmagombán (Morchel) kívül, kevés ehető gombaszára üres; azért az üres száru s nem ismert gombát kerüljük. A mérges gomba többnyire eső után, nedves, posványos, árnyékos helyen szokott növekedni, igen gyorsan, de gyorsan el is rohad, szárát levélforma övedzi körül; ha megfőzik még keményebb lesz mint előbb volt, s a főzetébe mártott fokhagymát vagy ezüstkanalat feketés színre festik. — Németországban a mérges gombát is megeszik, de előbb a mérges anyagot következő módon kihuzzák belőle. A szárát eldobják, a kalapját összevagdadják s leforrázzák oly forró vízzel, melyben jó adag só és eczet vegyítettek, ezután pedig hideg vízben ismételve kimosásák. Még egy más módon szokták a mérges gombát ártalmatlanná s ehetővé tenni, t. i. kívülről megtisztítják, szárát elvetik s 4—8 darabra vágják, nagy fazékba hányják, melyben ecetesvíz áll oly arányban vegyítve, hogy minden iteze vízre két evőkanál borecet van. Ebben hagyják állni két óráig, azután vízben legalább kétszer kimosásák. Erre tiszta vízben tűzhöz teszik, megforralják s negyedóráig így forrni hagyják. Egyébiránt legjobb a mérges gombát hagyni és meg nem enni.

Lapunk bezártával vesszük a szomorító hirt, miszerint

Császár Ferencz

egykori királyi hétszemélynök, a magyar tud. társaság lev. tagja, a volt Kisfaludy-társaság alelnöke, hites ügyvéd, a „Divatcsarnok“ és „Törvénykezési Lapok“ szerkesztője kerepesi birtokán ötnapi szenvedés után ma aug. 18-dikán reggel 3 órakor sirató családjá s nagyszámu tisztelőinek bánatára 51 éves korában typhusban meghalt.

G A L A M B P O S T A.

Czegléd felé. V. A. Szerfelett sajnáljuk, hogy sok mübecsessel bíró munkáját lapunk irányától elütő helyzetei miatt nem közölhetjük.

Mezopotamia. Yo-el-Rey. ???

Pécs. S . . . Tudja ön, hogy az ottani szépek védelmet várnak öntől?

Erzsébetváros. Január-márcziusi számokkal nem szolgálhatunk. Az 1 ft 30 kr. Ó. k. a részére kívánat szerint 1859 első negyedére betudatott. **(Kiadó hiv.)**

Felelős szerkesztő : **Vajda János.** — Kiadó-tulajdonos : **Heckenast Gusztáv.**

Pest, 1858. — Nyomatott Landerer és Heckenastnál (egyetem-utca 4-dik szám alatt).